

- Eliasson, C. U. 1997. Fjällrotfjärilen, *Hepialus ganna* (Lepidoptera: Hepialidae), förpassad ut ur Sverige genom ett tryckfel. - Ent. Tidskr. 118: i tryck.
- Hacker, H. 1996. Revision der Gattung *Hadena*. Esperiana. Buchreihe zur Entomologie. Bd 5: 1-696. Schwanfeld.
- Hallmer, B. 1996. Kartfjäril (*Araschnia levana* L.) väl-etablerad i Skåne. - Fazett vol. 9 (2): 27-29.
- Henriksen, H. J. & Kreutzer, I. 1982. Skandinaviens dagsommerfugle i naturen. Odense (Skandinavisk bogforlag).
- Kaila, L. & Albrecht, A. 1994. The classification of the *Timandra griseata* group (Lepidoptera: Geometridae, Sterrhinae). - Ent. Scand. 25:461-479.
- Müller, B. 1996. Geometridae. - In: Ole Karsholt & Jozef Razowski (eds). The Lepidoptera of Europe, s. 218-249. Stenstrup (Apollo Books).
- Nordström, F. & Wahlgren, E. & Tullgren, A. 1935-41. Svenska fjärilar. Stockholm (Nordisk familjeboks förlags AB).
- Nordström, F., Opheim, M. & Valle, K. J. 1955. De fennoskandiska dagfjärilarnas utbredning. Lund (CWK Gleerup).
- Nordström, F., Opheim, M. & Sotavalta, O. 1961. De fennoskandiska svärmarnas och spinnarnas utbredning. Lund (CWK Gleerup).
- Nordström, F., Kaaber, S., Opheim, M. & Sotavalta, O. 1969. De fennoskandiska och danska nattflynas utbredning (Noctuidae). Lund (CWK Gleerup).
- Ohlsson, A. & Ryrholm, N. 1997. Intressanta fynd av fjällfjärilar i Sverige 1996. - Ent. Tidskr. 118:43-48.
- Palmqvist, G. 1980. Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 1979. - Ent. Tidskr. 101: 135-137.
- Palmqvist, G. 1981. Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 1980. - Ent. Tidskr. 102: 99-104.
- Palmqvist, G. 1984. Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 1983. - Ent. Tidskr. 105: 81-88.
- Palmqvist, G. 1989. *Cryphia ereptricula* (Lepidoptera, Noctuidae) tillfälligt funnen i Sverige. - Ent. Tidskr. 110: 117-119.
- Palmqvist, G. 1993. Intressanta fynd av storfjärilar (Macrolepidoptera) i Sverige 1992. - Ent. Tidskr. 114: 37-42.
- Palmqvist, G. 1996. Intressanta fynd av storfjärilar (Macrolepidoptera) i Sverige 1995. - Ent. Tidskr. 117: 35-48.
- Ripler, G. 1994. Ärenprinsnättfjärilen. - Insectifera (Gästriklands Entomologiska Förening) 1994: 43-46.
- Ronkay, G. & Ronkay, L. 1995. Cucullinae II. - Noctuidae Europaeae. Volume 7. Sorö.
- Ryrholm, N. 1994. Intressanta fynd av storfjärilar (Macrolepidoptera) i Sverige 1993. - Ent. Tidskr. 115: 37-44.
- Ryrholm, N. 1995. Intressanta fynd av storfjärilar (Macrolepidoptera) i Sverige 1994. - Ent. Tidskr. 116:31-45.
- Sjöberg, G. 1977. Fjärilar. Gotska Sandön en tvåfacklig beskrivning. Föreningen Natur och Samhälle i Norden. Publikation nr 8. Stockholm.
- Skou, P. 1991. Nordens ugler. Danmarks Dyreliv, bind 5. Stenstrup (Apollo Books).
- Svensson, I. 1977. Förändringar i Sveriges storfjärilfauna en tredje tioårsperiod. - Ent. Tidskr. 98: 113-122.
- Svensson, I., Gustafsson, B., Imby, L., Elmquist, H., Hellberg, H. & Palmqvist, G. 1987. Catalogus Lepidopterorum Sueciae. Stockholm (Naturhistoriska Riksmuseet & Entomologiska Föreningen).
- Svensson, I., Elmquist, H., Gustafsson, B., Hellberg, H., Imby, L. & Palmqvist, G. 1994. Catalogus Lepidopterorum Sueciae. Stockholm (Naturhistoriska Riksmuseet & Entomologiska Föreningen).
- Svensson, I. & Palmqvist, G. 1990. Förteckning över svenska fjärilsnamn. Stockholm (Naturhistoriska Riksmuseet & Entomologiska Föreningen).
- Torstenius, S. 1978. *Anaitis praeformata* tagen i Sverige (Lep., Geometridae). - Ent. Tidskr. 99:11-12
- Träff, G. 1981. *Grammodes stolidus* F., en ny nattflyart för Sverige. - Ent. Tidskr. 102:16.

Europeisk fjärilskatalog

Karsholt, O. & Razowski, J. 1996. *The Lepidoptera of Europe. A Distributional Checklist*. Apollo Books, Stenstrup, Danmark. 380 s. ISBN 87-88757-01-3. Kan beställas från: Apollo Books, Kirkeby Sand 19, DK-5771 Stenstrup, Danmark. Pris 490 DKK + porto.

För över hundra år sedan, närmare bestämt 1871, gav den tyske lepidopterologen Otto Staudinger

ut en katalog, som listade dåtidens alla kända storfjärilsarter inom Europa inklusive angränsande områden. År 1901 publicerade samme Staudinger, tillsammans med småfjärilsspecialisten Hans Rebel, den berömda "Catalog der Palaearctischen Lepidopteren", som har varit till så stor hjälp för lepidopterologen. Därefter har inget liknande givits ut och bristen har känts påtaglig för alla, som velat veta mera om arter och i vilka länder de förekommer. Därför är det en stor glädje att få i sin hand den nu anmälda katalogen.

Bokens första sidor räknar upp överfamilj, familj och underfamilj på det sätt den moderna systematiken uppfattar ordningen. I 'Förordet' berättas om tillkomsten av katalogen och vägen fram till dagens resultat har uppenbarligen varit mödosam. Flera medarbetare gick bort under pågående arbete och ersättare måste anlitas. József Razowski, Krakow, påbörjade projektet 1984 och i slutskedet har Ole Karsholt, Köpenhamn, lagt in ett stort arbete för att finslipa innehållet.

Inledningen är ganska kortfattad och tar upp omständigheterna kring europeisk geografi, taxonomi och nomenklatur. Under 'Acknowledgements' och också i ett senare avsnitt räknas alla medarbetare upp och man inser att korrespondensen varit omfattande. Före den egentliga katalogdelen finns några statistiska tabeller där man bl.a. får veta att Sverige har 2696 fjärilsarter av vilka 7 anges vara 'endemiska' för vårt land.

Katalogdelen omfattar 10.607 taxa av vilka drygt 8.300 är arter. Författarna har i första hand utgått från de talrika nationella kataloger, som publicerats under de senaste decennierna, naturligtvis med vederbörlig försiktighet. En fullständig synonymik ges inte i verket men däremot ändringar under senare tid, vilka kan förmodas vara mindre bekanta. Även nya, icke tidigare publicerade synonymer förekommer. Dessa nomenklatoriska spörsmål behandlas i noter på hela 41 sidor. Bokens sista sidor upptar ett 36-sidigt alfabetiskt namnregister, som leder till ett unikt nummer. Detta gör katalogen mycket lätt att arbeta med.

The Lepidoptera of Europe är ett gigantiskt verk med ca 70.000 uppgifter om landförekomster. Den ger också, som nämnts ovan, den senaste nomenklaturen och åter kan man konstatera att ändringarna tenderar att bli allt färre. Översikten av utbredningen för respektive art är lättöverskådlig eftersom varje land har sin egen akronym. Om en art förekommer indigent i ett land eller om en mer eller mindre återkommande immigration misstänks, anges förekomsten med versaler (exempelvis SW för svensk förekomst), men om arten anses 'artificiellt införd' används gemener (sw). Detta innebär ibland delikata gränsdragningar och i åtskilliga fall kan man för svenskt vidkommande fråga sig om författarna alltid träffat rätt.

Men detta är detaljer i det hela. Värre är ju om man missat ett land eller påfört en art, som inte ännu påträffats. Vid en granskning av svenska arter har en del fel upptäckts och för brukaren av katalogen ges här en liten sammanställning av vad anmälaren funnit. Följande arter anges felaktigt funna i Sverige med resp. löpnummer satta inom parentes: *Bucculatrix noltei* (1084), *Phyllonorycter lantanella* (1267), *Elachista occidentalis* (1986) (dess förekomst här måste i varje fall utredas vidare), samt *Erebria polaris* (7380). Å andra sidan har följande arter inte angivits för Sverige men finns här: *Coleophora glaucicolella* (2689), *Hypatopa segnella* (=perflugella) (2912), *Agriades glandon* (7139) och *Drepana curvatula* (7507).

Författarna har varit tvungna att ta ställning till en rad svåra art- och namnproblem. I den processen har bl.a. tvillingarten till *Boarmia crepuscularia* (=bistortata) (den vi tidigare kallade *B. crepuscularia* auct.) uteslutits. *Agrotis fatidica* (10365), tidigare ansedd som norsk, har förpassats till södra halvan av Europa, medan den nyligen beskrivna *A. luehri* accepteras som en egen art, endemiskt förekommande i Norge. Tyvärr finns ingen kommentar kring detta, men den geografiska uppdelningen står i konflikt med uppgifterna i originalbeskrivningen av *luehri*. Den nyligen beskrivna *Exapate bicuspidella* från Finland har inte kommit med, men annars är katalogen överraskande aktuell. T.o.m. fynd för 1996, i skrivande stund ännu inte publicerade, har kommit med.

I den mängd av uppgifter man kan finna i katalogen, utgör de ovan nämnda anmärkningarna en nära nog försumbar andel. Vid genomläsning har inte en enda (!) felstavning av artnamn påträffats, vilket torde vara unikt för ett verk av denna omfattning. Precisionen får därför anses mycket hög. Bokens layout och bindning är oklanderliga. Det känns därför mycket lätt att varmt rekommendera alla fjärilsintresserade att skaffa denna bok. Inget jämförbart lär publiceras på åtskilliga decennier. Men det gäller att skynda sig; bara 800 exemplar har tryckts upp.

Bengt Å. Bengtsson